

Juhász Zsuzsanna

Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk

– heti 3 óra – 13 hét

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen
készült az Európai Unió támogatásával.
Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

Juhász Zsuzsanna
Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk
heti 3 óra – 13 hét

Tárgyleírás

A tantárgy neve:

Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk

Tantárgyfelelős:

Dr. Juhász Zsuzsanna egyetemi docens

A tantárgy oktatói:

Dr. Nagy Ferenc emeritus professzor,

Dr. Lőrincz József c. egyetemi tanár;

Dr. Juhász Zsuzsanna egyetemi docens

A tantárgy célja / tantárgyleírás:

A tantárgy a büntetőjog általános részi/bűncselekménytani ismeretanyagának mintegy folytatásaként betekintést enged a bűnelkövetőkkel szemben kiszabható és alkalmazható büntetőjogi szankciók anyagi jogi, valamint végrehajtási kérdéseibe. A tárgy célja az egyes szankciónemek átfogó bemutatása, úgy az anyagi jogi, mint a kapcsolódó végrehajtási szabályokon, illetve gyakorlaton keresztül. Ennek megfelelően a tárgy elsajátítása feltételezi a Btk. jogkövetkezménytani fejezeteinek, valamint a Bv. kódex releváns rendelkezéseinek az ismeretét.

A tantárgy az SZTE Állam- és Jogtudományi Kar jogász szakos, nappali és levelező tagozatos hallgatói számára kerül meghirdetésre kötelező kurzusként az 5., illetve a 6. félévben.

A tantárgy tematikája/témakörök:

- I. **A büntetőjogi jogkövetkezményekről/szankciókról általában**
 - a büntetőjogi jogkövetkezmények monizmusa, dualizmusa;
 - a szankciók meghatározásának módjai;
 - a hatályos jogkövetkezményi rendszer jellemzői,
 - a büntetések és intézkedések elhatároló ismérvei
- II. **A büntetőjogi szankciók végrehajtása – büntetés-végrehajtási jog**
 - A büntetés-végrehajtási jog jogrendszerbeli helye
 - A büntetés-végrehajtási jog forrásai
 - büntetés-végrehajtási jogviszony, a jogviszony alanyai, a végrehajtásért felelős állami szervek

III. A személyi szabadság elvonásával járó büntetések

- A szabadságvesztés-büntetés fontosabb anyagi jogi (tartama, végrehajtásának felfüggesztése, a feltételes szabadságra bocsátás, végrehajtási fokozatok) és végrehajtási szabályai (a végrehajtás elhalasztása, a végrehajtás megkezdése, a befogadási eljárás, klasszifikáció)
- Az elzárás anyagi jogi és végrehajtási szabályai

IV. Az elítéltek jogi helyzete

- Az elítéltek jogi helyzetének jellemzői
- Az elítélteket megillető alapvető jogok és más jogszabályok által biztosított jogosultságok; az elítéltek büntetés-végrehajtási jogviszonyból származó jogai
- Az elítélteket terhelő büntetés-végrehajtási jogviszonytól független, illetve abból származó kötelezettségek

V. Az elítéltek szabadítása

- Gondozás, utógondozás
- A szabadítás formáinak ismertetése, közös jellemzőik

VI. A személyi szabadság elvonásával nem járó büntetések és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés

- A közérdekű munka, a pénzbüntetés, a foglalkozástól eltiltás, a járművezetéstől eltiltás, a kitiltás, a kiutasítás, a sportrendezvények látogatásától való eltiltás anyai jogi és végrehajtási szabályai
- A közügyektől eltiltás mellékbüntetés anyai jogi és végrehajtási szabályai

VII. A személyi szabadság elvonásával nem járó intézkedések

- A megrovás, a próbára bocsátás, a jóvátételi munka, a pártfogó felügyelet, az elkobzás, a vagyonelkobzás, valamint az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének anyai jogi és végrehajtási szabályai

VIII. A személyi szabadság elvonásával járó intézkedés – a kényszergyógykezelés

- A kényszergyógykezelés anyai jogi és végrehajtási szabályai

IX. A fiatalkorúak büntetőjoga és büntetés-végrehajtása

- A fiatalkor kezdete és vége a büntető anyagi jogi szabályok alapján
- A fiatalkorúakra vonatkozó speciális rendelkezések (a büntetések, az intézkedések, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés speciális szabályai; a javítóintézeti

nevelés fontosabb anyagi jogi és végrehajtási szabályai)

X. A büntetés kiszabása

- A büntetés kiszabásának elvei
- A halmazati büntetés, az összbüntetés
- A büntetés enyhítése
- A feltételes elítélés

XI. Az ismételt bűnelkövetés

- Az ismételt bűnelkövetők kategóriái (a visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő, a visszaeső, a különös visszaeső, a többszörös visszaeső, az erőszakos többszörös visszaeső)

A tantárggyal kialakítandó konkrét tanulási eredmények

A kurzus elvégzését követően a hallgató...

tudása	képessége	attitűdje	autonómiája/ felelőssége
Tisztában van a büntetőjogi jogkövetkezmények monizmusával, dualizmusával; a szankciók meghatározásának módjaival; a hatályos jogkövetkezményi rendszer jellemzőivel, a büntetések és intézkedések elhatároló ismérveivel.	Képes a megszerzett ismeretek rendszerezett megértésére, gyakorlati alkalmazására, hasznosítására.	Nyitott a büntetőjogi jogkövetkezményekre vonatkozó ismeretanyag megismerésére.	
Ismeri a személyi szabadság elvonásával járó büntetési nemek anyagi jogi szabályait, érti a dogmatikai hátteret.	A megszerzett tudás birtokában biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, alkalmazza az anyagi jogi szabályokat		

Tisztában van a személyi szabadság elvonásával járó büntetési nemek legfontosabb végrehajtási szabályaival.	A megszerzett tudás birtokában alkalmazza egyebek mellett a végrehajtás elhalasztásának, az azonnali fogvatartásba vételnek, a felhívásnak, az elkülönítésnek a szabályait.	Folyamatosan törekszik a felmerülő jogfogalmak minél pontosabb elsajátítására és alkalmazására.	
Ismeri a honi büntetőrendszer legfontosabb ismertetőjegyeit, intézményeit.	Képes elhatárolni a büntetés-végrehajtási intézeteket, illetve intézményeket, valamint a regionális és megyei büntetés-végrehajtási intézeteket.	Érzékeny a szabadságelvonó jogkövetkezmények végrehajtása kapcsán és kritikai szemlélettel közelít az embertelen fogvatartási környezethez.	Felelősséggel közelít az embertelen, megalázó végrehajtási körülményekhez.
Ismeri és érti az elítéltek jogi helyzetének komplexitását.	Megnevezi és röviden ismerteti a fogvatartottakat megillető jogokat, illetve őket terhelő kötelezettségeket.	Fogékony a fogvatartotti jogvédelem kérdésköre iránt.	Felelősséget érez a fogvatartotti jogok sérelme ellen.
Ismeri és érti az elítéltek szabadításának egyes formáit, közös jellemzőit. Tisztában van az utógondozás céljával, szabályaival.	Elhatárolja egymástól az elítéltek szabadításának egyes formáit, illetve az utógondozást és a pártfogó felügyeletet.	Kész kritikai gondolkodásra a szabadítási formáknál felmerülő problémákkal összefüggésben.	
Tisztában van a személyi szabadság elvonásával nem járó büntetések és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés anyagi jogi és végrehajtási szabályaival.	Képes a megszerzett ismeretek gyakorlati alkalmazására.		

Tisztában van a személyi szabadság elvonásával járó, illetve nem járó intézkedések anyagi jogi és végrehajtási szabályaival.	Képes a megszerzett ismeretek gyakorlati alkalmazására.		
Érti a fiatalkorúak, illetve a felnőttkorúak büntetőjoga, és büntetés-végrehajtása közötti eltéréseket, sajátosságokat.	Képes ismertetni azon büntetőjogi szankciók anyagi jogi, illetve végrehajtási rendelkezéseit, amelyek a felnőttektől eltérő szabályokat tartalmaznak.		
Ismeri a büntetés-kiszabás alapvető tételeit, rendelkezéseit.	Alkalmazza a halmazati és összbüntetésnél, a középértékes büntetésnél elsajátított rendelkezéseket.		
Ismeri az ismételten bűncselekményt elkövetők csoportjait és tisztában van az egyes visszaesői alakzatok büntetőjogi megítélésével.	Képes elhatárolni egymástól az egyes bűnismétlői alakzatokat, a megszerzett tudás birtokában biztosan kezeli a szakjogi terminológiát.	Törekszik a definíciók minél pontosabb elsajátítására és alkalmazására.	

Kötelező irodalom:

Nagy Ferenc: Általános rész II. 97-298. pp. Iurisperitus Bt., Szeged, 2014.

Juhász Zsuzsanna – Lőrincz József: Büntetés-végrehajtási jog. Iurisperitus Bt., Szeged, 2015.

Ajánlott irodalom: az egyes óravázlatoknál feltüntetve

A számonkérés és értékelés módja: A kurzus kollokviummal zárul.

Juhász Zsuzsanna
Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk
heti 3 h – 13 hét

Óravázlatok

ELSŐ FOGLALKOZÁS

A büntetőjogi jogkövetkezményekről általában

MÁSODIK FOGLALKOZÁS

A büntetőjogi szankciók végrehajtása – büntetés-végrehajtási jog

HARMADIK és NEGYEDIK FOGLALKOZÁS

A személyi szabadság elvonásával járó büntetések

ÖTÖDIK FOGLALKOZÁS

Az elítéltek jogi helyzete

HATODIK FOGLALKOZÁS

Az elítéltek szabadítása

HETEDIK és NYOLCADIK FOGLALKOZÁS

A személyi szabadság elvonásával nem járó büntetések és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés

KILENCEDIK FOGLALKOZÁS

A személyi szabadság elvonásával nem járó intézkedések

TIZEDIK FOGLALKOZÁS

A személyi szabadság elvonásával járó intézkedés – a kényszergyógykezelés

TIZENEGYEDIK FOGLALKOZÁS

A fiatalkorúak büntetőjoga és büntetés-végrehajtása

TIZENKETTEDIK FOGLALKOZÁS

A büntetés kiszabása

TIZENHARMADIK FOGLALKOZÁS

Az ismételt bűnelkövetés

ELSŐ FOGLALKOZÁS

A büntetőjogi jogkövetkezményekről általában

A foglalkozás tárgya

A foglalkozás célja a Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk elnevezésű tantárgy keretében elsajátítandó ismeretek felvázolása, a vizsgakövetelmények meghatározása, továbbá a büntetőjogi szankciók ismérveinek, a jogkövetkezményi rendszerek, illetve a szankció-meghatározási módok ismertetése. Ugyancsak e foglalkozás során kerül sor a büntetési célelméletek alapjainak bemutatására, valamint a hatályos magyar jogkövetkezményi rendszer átfogó ismertetésére.

Tematika

- *A büntetőjogi szankciók ismérvei*
- *Jogkövetkezményi rendszerek*
- *A szankciók meghatározásának módjai*
- *Büntetési célelméletek*
- *Hatályos magyar jogkövetkezményi rendszer*

Legfontosabb fogalmak:

1. büntetőjogi szankció
2. monista, illetve dualista jogkövetkezményi rendszer
3. konjuktív, alternatív és helyettesítő dualista rendszer
4. generális minimum és maximum
5. speciális minimum és maximum
6. speciális prevenció
7. generális prevenció
8. abszolút határozott szankciórendszer
9. abszolút határozatlan szankciórendszer
10. relatív határozott szankciórendszer
11. relatív határozatlan szankciórendszer

Legfontosabb jogesetek:

BH2017.41. Speciális minimum hiányában a generális minimumot kell irányadónak tekinteni, így nincs lehetőség három hónapnál rövidebb tartamú szabadságvesztés kiszabására.

Továbbgondolásra alkalmas témák:

- a relatív határozott szankciórendszeren kívül melyik szankciórendszer elemei

Kötelező irodalom:

NAGY Ferenc: Általános rész II. Iurisperitus Bt., Szeged, 2014.

Ajánlott irodalom:

HORVÁTH Tibor: A büntetési elméletek fejlődésének vázlata. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1981.

KABÓDI Csaba – LŐRINCZ József – MEZEY Barna: Büntetéstan alapfogalmak. Rejtjel, Budapest, 2005.

NAGY Ferenc: Intézkedések a büntetőjog szankciórendszerében. KJK, Budapest, 1986

MÁSODIK FOGLALKOZÁS

A büntetőjogi szankciók végrehajtása – büntetés-végrehajtási jog

A foglalkozás tárgya

A foglalkozás célja a büntetés-végrehajtási jog jogrendszerbeli helyének, szerepének, feladatának bemutatása. Az előadáson ismertetésre kerülnek a büntetés-végrehajtási jog legfontosabb jogforrásai, valamint az egyes jogkövetkezmények, kényszerintézkedések, bv. jogintézmények végrehajtásért felelős állami szervek.

Tematika

- A büntetés-végrehajtási jog jogrendszerbeli helye
- A büntetés-végrehajtási jog jogforrásai
- A büntetés-végrehajtási jogviszony
- A végrehajtásért felelős állami szervek

Legfontosabb fogalmak:

1. anyagi büntetőjog
2. büntető eljárásjog
3. büntetés-végrehajtási jog
4. büntetés-végrehajtási jogviszony

Legfontosabb jogszabályok:

- 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról

- 2012. évi C. tv. a Büntető Törvénykönyvről
- 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról

Továbbgondolásra alkalmas témák:

- az anyagi büntetőjog, a büntető eljárási jog, illetve a büntetés-végrehajtási jog egymáshoz való viszonya

Kötelező irodalom:

JUHÁSZ Zsuzsanna – LŐRINCZ József: Büntetés-végrehajtási jog. Iurisperitus Bt., Szeged, 2015.

Ajánlott irodalom:

LŐRINCZ József – NAGY Ferenc: *Börtönügy Magyarországon*. Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság, Budapest, 1997.

LŐRINCZ József: *Büntetőpolitika és börtönügy*. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2009.

MEZEY Barna – KABÓDI Csaba – LŐRINCZ József: *Büntetéstan alapfogalmak*. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2005.

MEZEY Barna – KABÓDI Csaba – LŐRINCZ József: *Fejezetek a büntetések és végrehajtásuk történetéből*. ELTE Büntető eljárásjogi és Büntetés-végrehajtási jogi Tanszék, Budapest, 2002.

MEZEY Barna: *A börtön európai kezdetei*. (Adalékok a szabadságvesztés történetéhez). In: Deák Ferenc – Pallo József (szerk): *Börtönügyi kaleidoszkóp: Ünnepi kötet dr. Lőrincz József 70. születésnapja tiszteletére*. Büntetés-végrehajtási Szervezet Tudományos Tanácsa, Budapest, 2014.

HARMADIK és NEGYEDIK FOGLALKOZÁS

A személyi szabadság elvonásával járó büntetések

A foglalkozások tárgya

A foglalkozások során a hallgatók megismerkednek a személyi szabadságot elvonó büntetések, azaz a szabadságvesztés és a büntetőjogi elzárás fontosabb anyagi jogi, illetve végrehajtási szabályaival.

Tematika

- *A személyi szabadságot elvonó büntetések*
- *A szabadságvesztés-büntetés*
- *A végrehajtás felfüggesztése*
- *A végrehajtás elhalasztása*
- *A végrehajtás megkezdése, a befogadási eljárás*

- *Az elzárás-büntetés*

Legfontosabb fogalmak:

1. határozott tartamú szabadságvesztés
2. életfogytig tartó szabadságvesztés
3. tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés
4. generális minimum és maximum
5. fogvatartott
6. büntetés-végrehajtási intézet
7. végrehajtás felfüggesztése
8. halasztás
9. azonnali fogamatba vétel
10. felhívás
11. elsődleges klasszifikáció
12. klasszifikáció
13. ideiglenes befogadás
14. befogadási eljárás
15. elkülönítési szabályok

Legfontosabb jogszabályok:

- 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról
- 2012. évi C. tv. a Büntető Törvénykönyvről
- 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírásg helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól

Legfontosabb jogesetek:

- EJE2017. 37871/14, 73986/14; T. P. and A. T. v. Hungary – a 40 év várakozási idő nem biztosítja az életfogytig tartó szabadságvesztés de facto csökkenthetőségét
- EJE2014. 73593/10. Magyar kontra Hungary – a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés szabályozása sérti az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikkét
- EBD2018. B. 22.
- EBH2017. B.5.
- BH2017.46.

Továbbgondolásra alkalmas témák:

- a kínzás tilalma alapján a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés megítélése

Kötelező irodalom

NAGY Ferenc: Általános rész II. Iurisperitus Bt., Szeged, 2014.

JUHÁSZ Zsuzsanna – LŐRINCZ József: Büntetés-végrehajtási jog. Iurisperitus Bt., Szeged, 2015.

Ajánlott irodalom:

BÁN Tamás: A tényleges életfogytiglani büntetés és a nemzetközi emberi jogi egyezmények. Fundamentum, 1998. 4. sz.

CSÓTI András: A magyar börtönügy új kihívása, a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés. Börtönügyi Szemle, 2005. 2. sz.

GARAMI Lajos: A tényleges életfogytiglani szabadságvesztés végrehajtásának fő problémái. Börtönügyi Szemle, 1999. 2. sz.

JUHÁSZ Zoltán: Jog a reményhez. A tényleges életfogytig tartó szabadságvesztésről. Fundamentum, 2005. 2. sz.

JUHÁSZ Zsuzsanna: A hosszú tartamú szabadságvesztés térnyeréséről. In: FENYVESI Csaba et al. (szerk.): Tiszteletkötet Tremmel Flórián 65. születésnapjára. PTE ÁJTK, Pécs, 2006.

KISZELY Pál – NAGY István: Az idő rabságában. A hosszú időre ítélték büntetés-végrehajtásának helyzete a Szegedi Fegyház- és Börtönben. Börtönügyi Szemle, 2012. 3. sz.

KOÓSNÉ Mohácsi Barbara: *A szabadságelvonással járó büntetőjogi szankciók alkotmányossága.* In Hack P.– Koósné Mohácsi B. (szerk.): Emberek őrzője. Tanulmányok Lőrincz József tiszteletére. ELTE-Eötvös Kiadó, Budapest, 2014. 61-71. p.

LÉVAY Miklós: Az Emberi Jogok Európai Bírósága a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztésről. Jogesetek Magyarázata, 2012. 3. sz.

ÖTÖDIK FOGLALKOZÁS

Az elítéltek jogi helyzete

Az előadás tárgya

Az előadás keretében a hallgatók megismerkedhetnek az elítélteket megillető jogokkal, illetve az őket a végrehajtás alatt terhelő kötelezettségekkel.

Tematika

- *Alapvető jogok és jogszabályok által biztosított egyéb jogosultságok*
- *Büntetés-végrehajtási jogviszonyból származó jogok*

- *Büntetés-végrehajtási jogviszonyból származó kötelezettségek*

Legfontosabb fogalmak:

1. *büntetés-végrehajtási jogviszonyból származó jogok*
2. *büntetés-végrehajtási jogviszonyból származó kötelezettségek*
3. *büntetés-végrehajtási jogviszonytól független kötelezettségek*

Legfontosabb jogszabályok:

- 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról
- 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól

Legfontosabb jogesetek:

- EJEB2015. 14097/12.; 45135/12.; 73712/12.; 34001/13.; 44055/13.; 64586/13. Varga And Others kontra Hungary – a fogvatartottak büntetés-végrehajtási intézetben történő túlsúfolt elhelyezése, pilot judgment eljárás
- EJEB2013. 69095/10. Fehér kontra Hungary - A kérelmező rendelkezésére álló korlátozott élettér
- EJEB2013. 43517/09.; 46882/09.; 55400/09.; 57875/09.; 61535/09.; 35315/10.; 37818/10. Torreggiani And Others kontra Italy – a túlsúfolttság rendszerszintű problémája
- EJEB2011. 30221/06. Szél kontra Hungary - zsúfolt körülmények között történő fogvatartás
- EJEB2002. 47095/99. Kalashnikov kontra Russia - a fogvatartottak büntetés-végrehajtási intézetben történő túlsúfolt elhelyezése
- EJEB1975. 4451/70. Golder kontra The United Kingdom – a fogvatartottak véleménynyilvánítási joga
- EJEB2000. 26772/95. Labita kontra Italy – rossz bánásmódra vonatkozó panasz
- EJEB1983. 5947/72.; 6205/73.; 7052/75.; 7061/75.; 7107/75.; 7113/75.; 7136/75. Silver and others kontra The United Kingdom 25 March 1983 – a hatékony jogorvoslat feltétele
- BDT2017.3620.
- BDT2013.2969.
- BDT2011.2404.
- BH2017.399.
- BH2001.319.
- BH1988.448.

Továbbgondolásra alkalmas témák:

- Az elítélteket terhelő munkavégzési kötelezettség nem ütközik-e a kényszerszermunka tilalmába?

- Az internethez való hozzáférés joga börtönkörnyezetben érvényesíthető-e?
- Megilleti-e az elítélteket az éhségsztrájk joga?
- Megilleti-e az elítélteket az egymással való levelezés joga?

Kötelező irodalom

JUHÁSZ Zsuzsanna – LŐRINCZ József: Büntetés-végrehajtási jog. Iurisperitus Bt., Szeged, 2015.

Ajánlott irodalom

KÖHALMI László: *De lege lata az elítélti kulturális jogokról*. In: Korinek – Köhalmi (szerk.): Kultúra a börtönben – a börtön kultúrája. Pécs, 2010. Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 99-121. p.

LŐRINCZ József: *Az elítéltek munkáltatásáról – illúziók nélkül*. In: Nagy Ferenc (szerk.): Büntetőjog és humánus: emlékkötet Fonyó Antal halálának 25. évfordulójára. Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2007.

NAGY Ferenc – JUHÁSZ Zsuzsanna: *Egészségügy a börtönben. Gondolatok az Európa Tanács R(98)7 ajánlása kapcsán*. Börtönügyi Szemle 2002/1. szám, 7-20. p.

PALLO József: *Az elítéltek foglalkoztatása az európai büntetés-végrehajtási gyakorlatban*. Börtönügyi Szemle 2010/4. szám, 35-58. p.

TÓTH Marianna: *Egyes alkotmányos jogok érvényesülése az elítéltek reintegrációja szempontjából*. Börtönügyi Szemle 2010/4. szám, 23-34. p.

VÓKÓ György: *Az egyes jogoktól megfosztó büntetések az új Büntetés-végrehajtási Kódexben*. In: Bárd – Hack – Holé (szerk.): Pusztai László emlékére. OKRI-ELTE ÁJK, Budapest, 2014.

VÓKÓ György: *Fogvatartotti jogokról emberi jogi követelmények tükrében*. In: Deák Ferenc – Pallo József (szerk.): Börtönügyi kaleidoszkóp: Ünnepi kötet dr. Lőrincz József 70. születésnapja tiszteletére. Büntetés-végrehajtási Szervezet Tudományos Tanácsa, Budapest, 2014. 231-240. p.

HATODIK FOGLALKOZÁS

Az elítéltek szabadítása

A foglalkozás tárgya

A foglalkozás során az oktató bemutatja és ismerteti az elítéltek szabadításának formáit.

Tematika

- Gondozás
- Utógondozás
- A szabadítás formái
- A feltételes szabadságra bocsátás

- *A szabadságvesztés végrehajtásának félbeszakítása*
- *A kegyelem*

Legfontosabb fogalmak:

1. gondozás
2. utógondozás
3. bv. pártfogó felügyelő
4. feltételes szabadságra bocsátás
5. idő előtti szabadítás
6. végrehajtás félbeszakítása
7. egyéni kegyelem
8. közkegyelem
9. kötelező kegyelmi eljárás

Legfontosabb jogszabályok:

- 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról
- 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól
- 9/2014. (XII. 12.) IM rendelet a szabadságvesztés és az elzárás kezdő és utolsó napjának megállapításáról

Legfontosabb jogesetek:

- EJEB2014. 73593/10. Magyar kontra Hungary – a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés szabályozása sérti az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikkét
- EBH2017.B.5.
- BH2001.520.
- BH1997.106.
- BH1996.632.
- BH1996.12.

Továbbgondolásra alkalmas témák:

- Életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélték esetén a feltételes szabadság tartamának hatályos jog szerinti meghatározása milyen alapelvet sért?

- A kötelező kegyelmi eljárás lefolytatásának miért feltétele az elítélt hozzájárulása?

Kötelező irodalom

NAGY Ferenc: Általános rész II. Iurisperitus Bt., Szeged, 2014.

JUHÁSZ Zsuzsanna – LŐRINCZ József: Büntetés-végrehajtási jog. Iurisperitus Bt., Szeged, 2015.

Ajánlott irodalom

NAGY Anita: *Feltételes szabadságra bocsátás mint a közösségi szankciók egyik alternatívája.* In Hack P.– Koósné Mohácsi B. (szerk.): Emberek őrzője. Tanulmányok Lőrincz József tiszteletére. ELTE-Eötvös Kiadó, Budapest, 2014. 149-159. p

VÓKÓ György: *Az utógondozás jelentősége.* In: Borbíró – Inzelt – Kerecsi – Lévy – Podoletz (szerk.): A büntető hatalom korlátainak megtartása. A büntetés mint végső eszköz. Tanulmányok Gönczöl Katalin tiszteletére. ELTE-Eötvös Kiadó, Budapest, 2014. 483-493. p.

HETEDIK és NYOLCADIK FOGLALKOZÁS

A személyi szabadság elvonásával nem járó büntetések és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés

A foglalkozások tárgya

A két előadás során az oktató ismerteti személyi szabadság elvonásával nem járó büntetések, valamint a közügyektől eltiltás mellékbüntetés anyagi jogi, illetve legfontosabb végrehajtási szabályait.

Tematika

- A közérdekű munka
- A pénzbüntetés
- A foglalkozástól eltiltás
- A járművezetéstől eltiltás
- A kitiltás
- A kiutasítás
- Sportrendezvények látogatásától eltiltás
- Közügyektől eltiltás

Legfontosabb fogalmak:

1. generális minimum és maximum
2. közérdekű munka átváltoztatása szabadságvesztésre
3. pénzbüntetés átváltoztatása szabadságvesztésre
4. átváltoztatott szabadságvesztés

5. pénzbüntetés kiszabása
6. mentesítés
7. engedélyhez kötött járművezetés
8. mozgó bűnözés

Legfontosabb jogszabályok:

- 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról
- 2012. évi C. tv. a Büntető Törvénykönyvről

Legfontosabb jogesetek:

- C-348/96. Donatella Calfa elleni büntetőeljárás [EBHT 1999. I-11.] – uniós polgárral szemben alkalmazott végleges hatályú kiutasítás
- EBH2016. B. 6.
- EBH2001. 513.
- EBH2000. 289.
- BH2014.3.
- BH2011. 300.
- BH2009. 196.
- BH2009. 71.
- BH2007. 364.
- BH2006. 138.
- BH2004. 46.
- BH2003. 51.
- BH2002. 126.
- BH2001. 410.
- BH2000. 3.
- BH1994. 465.
- BH1994. 466.
- BH1993. 535.
- BH1981. 43.

Továbbgondolásra alkalmas témák:

- a közérdekű munka és a pénzbüntetés nem teljesítésének szabadságvesztésre történő automatikus, mérlegelést nem tűrő átváltoztatása
- megfelelő alternatív szankciók-e a közérdekű munka és a pénzbüntetés a szabadságvesztéssel szemben?
- a foglalkozástól eltiltás és a járművezetéstől eltiltás egymáshoz való viszonya

Kötelező irodalom

NAGY Ferenc: Általános rész II. Iurisperitus Bt., Szeged, 2014.

JUHÁSZ Zsuzsanna – LŐRINCZ József: Büntetés-végrehajtási jog. Iurisperitus Bt., Szeged, 2015.

Ajánlott irodalom

BALOGH Márta: Közérdekű munka, mint a szabadságvesztés alternatívája (Egy kísérlet félideje). Magyar Jog, 2002. 3. sz.

CSORDÁS Sándor: Gondolatok a pénzbüntetésről és az utógondozás fejlesztéséről. Börtönügyi Szemle, 2000. 1. sz.

DIÓSDI Mária: Néhány gondolat a közérdekű munkáról. In: FENYVESI Csaba – HERKE Csongor (szerk.): Minúciák. Tanulmányok Tremmel Flórián tiszteletére. PTE ÁJTK, Pécs, 2001.

FECZ József: A közérdekű munka büntetés végrehajtásának gyakorlati problémái. Magyar Jog, 2001. 8. sz.

GYÖRGYI Kálmán – BÁRD Károly: A pénzbüntetés és a kodifikáció. Jogtudományi Közlöny, 1978. 1. sz.

HAJDU Mária: A járművezetéstől eltiltás végrehajtása. Magyar Jog, 2004. 2. sz.

JUHÁSZ Zsuzsanna: A büntetések. In: KARSAI Krisztina (szerk.): Kommentár a Büntető Törvénykönyvhöz. Complex, Budapest, 2013.

KONCSEK Kornél: A közérdekű munka büntetés-végrehajtásának aktuális kérdései. Ügyészek Lapja, 2011. 5. sz.

LUKÁTS Ákosné: A közérdekű munka elméleti és gyakorlati kérdései. Magyar Jog, 2007. 12. sz.

NAGY Ferenc – CSERHÁTI Ágota: Áttekintés a közhasznú munkavégzésre kötelezésről, mint új, alternatív büntetőjogi szankcióformáról. Jogtudományi Közlöny, 1986. 9. sz.

NAGY Ferenc: A közérdekű munka szabályozásáról, alkalmazásáról, végrehajtásáról. Magyar Jog, 2007. 12. sz. SZÜCS András: A járművezetéstől eltiltás végrehajtásának jelenlegi gyakorlata, különös tekintettel a bv. intézetek eljárásának törvényességére. Börtönügyi Szemle, 2009. 3. sz.

KILENCEDIK FOGLALKOZÁS

A személyi szabadság elvonásával nem járó intézkedések

Az előadás tárgya

Az előadás ismerteti és bemutatja az egyes személyi szabadság elvonással nem járó intézkedések anyagi jogi, illetve fontosabb végrehajtási szabályait.

Tematika

- megrovás

- próbára bocsátás
- jóvátételi munka
- pártfogó felügyelet
- elkobzás
- vagyonelkobzás
- elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele

Legfontosabb fogalmak:

1. intézkedés
2. feltételes elítélés
3. próbaidő
4. jóvátétel
5. járulékos jellegű szankció

Legfontosabb jogszabályok:

- 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról
- 2012. évi C. tv. a Büntető Törvénykönyvről

Legfontosabb jogesetek:

- BH2014.260.
- BH2012. 279.
- BH2011. 301.
- BH2011. 88.
- ÍH2009. 44.
- BH2009. 133.
- BH2008. 296.
- BH2007. 180.
- ÍH 2007. 95.
- ÍH 2005. 82.
- BH2001. 510.
- BH2000.336.
- BH1995. 618.
- BH1993. 154.
- BH1985. 338.

Továbbgondolásra alkalmas témák:

- a jóvátételi munka és a közérdekű munka összehasonlítása
- az intézkedések és a büntetések eltérő vonásai

Kötelező irodalom

NAGY Ferenc: Általános rész II. Iurisperitus Bt., Szeged, 2014.
JUHÁSZ Zsuzsanna – LŐRINCZ József: Büntetés-végrehajtási jog. Iurisperitus Bt., Szeged, 2015.

Ajánlott irodalom

KEREZSI Klára – KÓ József: *A pártfogó felügyelet speciális magatartási szabályai. Kutatási beszámoló.* Igazságügyi Minisztérium Országos Bűnmegelőzési Bizottság Titkársága, Budapest, 2006.
SCHNEIDERNE MÁKK Judit: *A pártfogó felügyelet reformja.* Börtönügyi Szemle 2009/1. szám, 87-94. p.
HOLLÁN Miklós: A vagyonelkobzás. HvgOrac, Budapest, 2008.
JACSÓ Judit: Vagyonelkobzás szabályozásának svájci példája – A magyar szabályozás és annak mintájául szolgáló svájci megoldás összevetése. In: FARKAS Ákos et al. (szerk.): Tanulmányok Horváth Tibor 80. születésnapja tiszteletére. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2007
NAGY Ferenc: Intézkedések a büntetőjog szankciórendszerében. KJK, Budapest, 1986.
NAGY Ferenc: A vagyonelkobzás büntetés alkotmányos tilalma? Magyar Jog, 1996. 1. sz.
NAGY Ferenc: A vagyonelkobzásról. Büntetőjogi Kodifikáció, 2002. 4. sz. NAGY Ferenc: A magyar büntetőjog általános része. 2. kiadás. HvgOrac, Budapest, 2010.
NÁNÁSI László: A megrovás múltja, jelene, jövője büntetőjogunkban. Ügyészségi Értesítő, 1992. 1.
OPÓCZKY László: Gondolatok a pártfogó felügyeletről. Kriminológiai közlemények, 2004. 61. sz.
ÖRDÖGH László: Gondolatok a pártfogó felügyeletről. Magyar Jog, 1992. 2. sz.
SÁRKÁNY István: A pártfogó felügyelet néhány problémája egy empirikus vizsgálat tükrében. Belügyi Szemle, 1989. 9. sz.

TIZEDIK FOGLALKOZÁS

A személyi szabadság elvonásával járó intézkedés – a kényszergyógykezelés

Az előadás tárgya

A konzultáció tárgyát a személyi szabadság elvonásával járó intézkedés, a kényszergyógykezelés képezi. Az oktató ismerteti a kényszergyógykezelés anyagi jogi, illetve végrehajtási szabályait, gyakorlatát.

Tematika

- a kényszergyógykezelés anyagi jogi szabályai
- a kényszergyógykezelés végrehajtása

Legfontosabb fogalmak:

1. beszámítási képességet kizáró kóros elmeállapot
2. személy elleni erőszakos bűncselekmények
3. közveszélyt okozó bűncselekmények
4. büntetendő cselekmény
5. büntetés-végrehajtási intézmény

Legfontosabb jogszabályok:

- - 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról
- 2012. évi C. tv. a Büntető Törvénykönyvről

Legfontosabb jogesetek:

- BH2017. 211.
- ÍH 2010. 150.
- ÍH 2010. 52.
- BH1989. 437.
- BH1987. 423.

Továbbgondolásra alkalmas témák:

- tekinthető-e elítéltnak a kényszergyógykezelt?
- hogyan lehetne határozott tartamúvá átalakítani a kényszergyógykezelés szabályozását?

Kötelező irodalom

NAGY Ferenc: Általános rész II. Iurisperitus Bt., Szeged, 2014.

JUHÁSZ Zsuzsanna – LŐRINCZ József: Büntetés-végrehajtási jog. Iurisperitus Bt., Szeged, 2015.

Ajánlott irodalom

PALLO József: „Büntetéstől mentesen...”
(Gondolatok a kényszergyógykezelés néhány sarokpontjáról). In: Deák Ferenc – Pallo József (szerk): Börtönügyi kaleidoszkóp: Ünnepi kötet dr. Lőrincz József 70. születésnapja tiszteletére.

Büntetés-végrehajtási Szervezet Tudományos Tanácsa, Budapest, 2014. 162-178. p.

PALLO József: *A gyógyító jellegű büntetőjogi kényszerintézkedések végrehajtásának jellegzetességei.* Börtönügyi Szemle 2006/3. szám, 21-34. p.

PALLO József: *A kóros elmeállapotú bűnelkövetők kezelésével kapcsolatos nemzetközi elvárások.* Börtönügyi Szemle 2009/3. szám, 127-132. p.

TIZENEGYEDIK FOGLALKOZÁS

A fiatalkorúak büntetőjoga és büntetés-végrehajtása

Az előadás tárgya

Az előadáson az oktató ismerteti a fiatalkorúak büntetőjogának speciális, felnőttkorú elkövetőktől eltérő vonásait, bemutatja a büntetések és az intézkedések tekintetében a speciális anyagi jogi rendelkezéseket, illetve végrehajtási szabályokat.

Tematika

- *A fiatalkor fogalma.*
- *A büntetés kiszabása fiatalkorúak esetén.*
- *A büntetések eltérő szabályai.*
- *Az intézkedések eltérő szabályai.*
- *A javítóintézeti nevelés.*

Legfontosabb fogalmak:

1. fiatalkor
2. enyhítő körülmény
3. generális minimum és maximum
4. javítóintézetből történő ideiglenes elbocsátás
5. javítóintézetből történő végleges elbocsátás

Legfontosabb jogszabályok:

- - - 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról
- 2012. évi C. tv. a Büntető Törvénykönyvről

Legfontosabb jogesetek:

- BH2016. 195.
- ÍH 2004. 1.
- BH2002. 297.
- BH1987. 193.
- BH1981. 272.

Továbbgondolásra alkalmas témák:

- a fiatalkor és a gyermekkor fogalmának egybevetése
- érvényesül-e az ultima ratio elv a fiatalkorúak büntetékiszabásánál?

Kötelező irodalom

NAGY Ferenc: Általános rész II. Iurisperitus Bt., Szeged, 2014.

JUHÁSZ Zsuzsanna – LŐRINCZ József: Büntetés-végrehajtási jog. Iurisperitus Bt., Szeged, 2015.

Ajánlott irodalom

CSÚRI András: Fiatal nagykorú vagy fiatal felnőtt? Egy fogalmi újítás szükségessége, aktualitása és dogmatikai jelentősége. Rendészeti Szemle, 2007. 9. sz.

HORVÁTH Tibor – LÉVAY Miklós (szerk.): Magyar Büntetőjog Általános Rész. Complex, Budapest, 2012.

JUHÁSZ Zsuzsanna: A fiatalokorra vonatkozó rendelkezések. In: KARSAI Krisztina (szerk.): Kommentár a Büntető Törvénykönyvhöz. Complex, Budapest, 2013.

KEREZSI Klára: Büntetve gondozni? A javítóintézeti nevelés helye a fiatalokak büntető igazságszolgáltatási rendszerében. Esély, 2007. 3. sz.

LÉVAI Miklós: A fiatalok bünelkövetőkkel szemben kiszabható büntető szankciók reformja. Magyar Jog, 1994. 6. sz.

LÉVAY Miklós: Az Európa Tanács Rec (2003) 20. számú ajánlása a fiatalok bünelkövetőkre vonatkozó igazságszolgáltatási rendszerről. In: LIGETI Katalin (szerk.): Wiener A. Imre Ünnepi Kötet. KJK-Kerszöv., Budapest, 2005.

LŐRINCZ József: Útkeresés a fiatalokak büntető igazságszolgáltatásában az ezredfordulón. In: LIGETI Katalin (szerk.): Wiener A. Imre Ünnepi Kötet. KJK-Kerszöv., Budapest, 2005.

LŐRINCZ József: *Helyzetjelentés a javítóintézeti nevelés végrehajtásáról.* In: Juhász Zsuzsanna – Nagy Ferenc – Fantoly Zsanett (szerk.): Sapientia: ünnepi kötet Dr. Cséka Ervin professzor 90. születésnapjára. Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged, 2012. 287-299. p.

TIZENKETTEDIK FOGLALKOZÁS

A büntetés kiszabása

Az előadás tárgya

Az előadáson az oktató ismerteti a büntetés kiszabásának elveit, és a legfontosabb e tárgykörbe tartozó jogintézményeket.

Tematika

- *A büntetés kiszabásának elvei*
- *Halmazati büntetés kiszabása*
- *Összbüntetés*
- *A büntetés enyhítése*
- *Feltételes elítélés*

Legfontosabb fogalmak:

1. halmazati büntetés
2. középérték
3. kumuláció
4. mérsékelt kumuláció
5. abszorpció
6. aszperáció
7. összbüntetés
8. korlátozott enyhítés
9. korlátlan enyhítés
10. egyfokú enyhítés
11. kétszeres leszállás
12. feltételes elítélés

Legfontosabb jogszabályok:

- 2012. évi C. tv. a Büntető Törvénykönyvről

Legfontosabb jogesetek:

- EBH2004. 1103.
- ÍH2014. 10.
- ÍH2014. 8.
- BH2011. 330.
- ÍH 2009. 91.
- ÍH 2008. 3.
- ÍH 2006. 5
- BH2006. 139.

Továbbgondolásra alkalmas témák:

- a középértékes büntetékiszabás megítélése
- az összbüntetés az Alkotmánybíróság határozataiban

Kötelező irodalom

NAGY Ferenc: Általános rész II. Iurisperitus Bt., Szeged, 2014.

Ajánlott irodalom

GYÖRGYI Kálmán: A büntetékiszabás elvei. Jogtudományi Közlöny, 1980. 3. sz.

GYÖRGYI Kálmán: Büntetések és intézkedések. KJK, Budapest, 1984.

HORVÁTH Tibor: A büntetékiszabás

TIZENHARMADIK FOGLALKOZÁS

Az ismételt bűnelkövetés

Az előadás tárgya

Az előadáson az oktató ismerteti az ismételt bűnelkövetés büntetőjogi megítélését és az egyes ismételt bűnelkövetői alakzatokat.

Tematika

- *Az ismételt bűnelkövetés büntetőjogi megítélése*
- *A visszaesőnek nem minősülő bűnelkövető*
- *A visszaeső*
- *A különös visszaeső*
- *A többszörös visszaeső*
- *Az erőszakos többszörös visszaeső*

Legfontosabb fogalmak:

1. visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő
2. visszaeső
3. különös visszaeső
4. többszörös visszaeső
5. erőszakos többszörös visszaeső

Legfontosabb jogszabályok:

- 2012. évi C. tv. a Büntető Törvénykönyvről

Legfontosabb jogesetek:

- BH2015.145.

Továbbgondolásra alkalmas témák:

- az erőszakos többszörös visszaesővel szemben kötelezően alkalmazandó életfogytig tartó szabadságvesztés megítélése

Kötelező irodalom

NAGY Ferenc: Általános rész II. Iurisperitus Bt., Szeged, 2014.

Ajánlott irodalom

BALLA Lajos: Adalék a visszaeső bűnelkövetők megítéléséhez a magyar büntetőjogban. Bírák Lapja, 2011. 1-2. sz.

GÖNCZÖL Katalin: A visszaeső bűnözők tipológiája. KJK, Budapest, 1980.

KÓNYÁNÉ KUTRUCZ Katalin: Gondolatok a visszaesésről. Jogtudományi Közlöny, 1982. 7. sz.

Juhász Zsuzsanna
Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk
heti 3 h – 13 hét

Fogalomtár

abszolút büntetési célelmélet	a büntetés jogalapja és értelme egyedül az igazságos megtorlás
abszolúte határozatlan szankciórendszer	a törvény legfeljebb annyit ír elő, hogy az adott cselekmény büntetendő, de nem rendelkezik a kiszabandó szankció neméről és mértékéről, így az a bíróságra van bízva
abszolúte határozott szankciórendszer	az elkövetett bűncselekményekre csak egy szankciót, illetve meghatározott büntetés-mértéket állapít meg, így a bíróságnak mérlegelést nem tűrően kell ezt a szankciót alkalmazni
abszorpció	a halmazatban levő bűncselekmények közül a legsúlyosabb bűncselekményre megállapított büntetési tétel alkalmazása. E legsúlyosabb bűncselekmény büntetési tétele elnyeli (abszorbeálja) az enyhébb bűncselekmények büntetési tételét.
alternatív dualista rendszer	ismeri és szabályozza mind a büntetést, mind pedig az intézkedést, de ugyanazon bűncselekmény jogkövetkezményeként vagy csak büntetést, vagy csak intézkedést enged alkalmazni
aszperáció	a legsúlyosabb bűncselekményre irányadó büntetési tételből indul ki, de lehetőséget biztosít a legsúlyosabb bűncselekményre megállapított büntetési tétel felső határának emelésére a büntetési tétel meghatározott hányadával, vagy pontosan megjelölt tartammal
behajthatatlan pénzbüntetés	fiatalkorúak esetén csak a végrehajtás eredménytelensége miatt van helye az átváltoztatásnak
büntetés enyhítése	ha a büntetéskiszabás elveire (Btk. 80. §) tekintettel a büntetési tétel legkisebb mértéke is túl szigorú lenne, a bíróság a büntetési tétel alsó határánál enyhébb büntetést szabhat ki
büntetési tétel középértéke	a határozott tartamú szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel alsó határához hozzá kell adni a felső és az alsó határ közötti különbséget

büntetés-végrehajtási intézetek	a fogvatartottak elhelyezésére létrehozott országos és regionális intézetek, vagy megyei házak
büntetés-végrehajtási intézmények	részint a személyi állomány oktatását, rehabilitációját szolgáló, részint pedig a fogvatartottak egészségügyi ellátását és a kényszergyógykezelés végrehajtását biztosító intézmények. Ilyen intézmény a Büntetés-végrehajtási Szervezet Oktatási, Továbbképzési és Rehabilitációs Központja, a Nemzetközi Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Büntetés-végrehajtási Tanszéke, valamint a Büntetés-végrehajtás Központi Kórháza és az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet.
büntetés-végrehajtási jog	szabályai felölelik a kiszabott büntetések, intézkedések végrehajtási rendjét, a büntetés-végrehajtást ellátó szervek működését, a végrehajtás feltételeit és módjait, a fogvatartottak, illetve a büntetés-végrehajtást ellátó intézmények jogait és kötelezettségeit
büntetés-végrehajtási jogviszony	egy hierarchikus jogviszony, amelynek egyik alanya a végrehajtásért felelős szerv, a másik alanya pedig az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott. Meghatározza a végrehajtásért felelős szervek, személyek feladatait, valamint az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott jogait és kötelezettségeit, azok érvényesítésének módját.
büntetés-végrehajtási jogviszonyból származó jogok	kizárólag a végrehajtás tartamára érvényes jogok, amelyek a büntetés-végrehajtási jogviszony megszűnésével megszűnnek. Biztosításuk a fogvatartó szerv feladata, illetve kötelezettsége.
büntetés-végrehajtási jogviszonytól független kötelezettségek	az elítélteket minden más polgárhoz hasonlóan terhelő kötelezettségek, amelyek érvényese annak függvénye, hogy a szabadságelvonás tartama alatt teljesíthetők-e
büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő	a büntetés-végrehajtási szervezethez tartozó, a szabadságvesztés büntetés végrehajtásával összefüggő pártfogói tevékenységet végző pártfogó felügyelő
büntető anyagi jog	e jogág szabályai meghatározzák, hogy mely cselekmény bűncselekmény; melyek a büntetőjogi felelősségrevonás feltételei és akadályai; és melyek a jogkövetkezményként kiszabható büntetések és intézkedések
büntetőeljárási jog	e jogág szabályai meghatározzák, hogy a bűncselekmények elbírálása mely szerv előtt és milyen eljárás keretében történik
büntetőjogi szankció	olyan hátrány tartalmú jogkövetkezmény, amelyet – főszabályként – a bíróság bűncselekmény, illetve (büntető)jogellenes cselekmény elkövetőjével szemben, a társadalom védelme és az újabb bűnelkövetések megelőzése végett, a törvényben meghatározott feltételekkel és eljárásban alkalmaz, és amely kényszerrel is érvényesíthető

dualista helyettesítő (szubsztitúciós) rendszer	a törvényhozó a szankció mindkét nemét szabályozza és a bíróság is mindkét szankciótípust – együttesen – kiszabhatja, ha a törvényi feltételek fennállnak. Itt az intézkedés végrehajtása azonban általában a büntetés végrehajtását megelőzi, és a büntetést egészben vagy részben, az intézkedésnek a büntetés tartamába való beszámítása révén, helyettesíti
dualista szankciórendszer	a jogkövetkezmények kettőssége: a törvény egyaránt rendelkezik a büntetésről és az intézkedésről is
egyéb jogcímen fogvatartott	a kényszergyógykezelt, a kényszerintézkedés hatálya alatt álló személy, a rendbíróság helyébe lépő elzárásra kötelezett személy és a szabálysértési elzárásra kötelezett elkövető
egyfokú enyhítés	a büntetési tétel alsó határa átléphető, ha annak legkisebb mértéke a büntetési célokra is figyelemmel túl szigorú lenne
együttalkalmazási tilalom	törvényben meghatározott jogkövetkezmények egymás mellett történő kiszabásának tilalma
elsődleges klasszifikáció	a bíróság szabadságvesztés kiszabása esetén meghatározza a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát (fegyház, börtön, fogház)
erőszakos többszörös visszaeső	olyan többszörös visszaeső, aki mindhárom alkalommal személy elleni erőszakos bűncselekményt követett el
felhívás	ha az azonnali fogamatba vételnek nincs helye – a szabadságvesztés-büntetés megkezdése helyének és időpontjának meghatározása a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának (BVOP) feladata
feltételes elítélés	a jogkövetkezmény tényleges alkalmazásának mellőzése vagy a büntetés kiszabásának próbaidőre történő elhalasztásával, vagy a büntetés kiszabását követően a végrehajtás elhalasztásával
fiatalkorú	aki a bűncselekmény elkövetésekor tizenkettedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat nem (Btk.), illetve a Bv. tv. alapján a tizennyolcadik életévét betöltött, de huszonegyedik életévét meg nem haladott - fiatalkorúak szabadságvesztését töltő, illetve javítóintézeti nevelését töltő - elítéltet is
fogvatartott	személyi szabadságától megfosztott, büntetés-végrehajtási intézetben elhelyezett jogerős bírósági ítélettel rendelkező elítélt, letartóztatott, kényszergyógykezelt vagy elzárást töltő személy
generális maximum	az Általános Részben meghatározott törvényi maximum
generális minimum	az Általános Részben meghatározott törvényi minimum
generális prevenció	a társadalom tagjainak visszatartása bűncselekmény elkövetésétől
gondozás	a szabadulól/szabadulás előtt álló elítélt társadalomba történő visszahelyezésének azon fázisa, amely a bv. intézetben belül veszi kezdetét

határozatlan tartamú szabadságvesztés	a bíróság ítéletében nem határozza meg pontosan a szabadságvesztés időtartamát, hanem a büntetés végleges tartama a végrehajtás során – annak eredményességéhez képest – hozott döntéstől függ
kétszeres leszállás/kétfokú enyhítés	ha a büntetési tétel még az egyfokú enyhítés esetén is túl szigorú lenne, a bíró két lépcsővel enyhébb büntetést szabhat ki
klasszifikáció a fogvatartás során	a nemek, illetve a végrehajtási fokozatok szerinti elkülönítés, illetve pl. az elítéltek életkori, kriminológiai, foglalkoztatási és egészségügyi szempontú csoportba sorolása
konjunktív dualista rendszer	a törvény egyaránt rendelkezik büntetésről és intézkedésről, a bíró(ság) így ugyanannak a deliktumnak a jogkövetkezményeként mind a büntetést, mind az intézkedést egymás mellett elrendelheti, vagy el kell rendelnie
korlátlan enyhítés	ha a büntetés egyfokú, esetleg kétfokú enyhítésével kiszabható büntetés is túl szigorú lenne bármely enyhébb büntetési nem legkisebb mértéke is alkalmazható, de csak a tv. által meghatározott esetekben
közérdekű munka átváltoztatása szabadságvesztésre	ha a közérdekű munkára ítélt a számára meghatározott munkát önhibájából nem végzi el, a közérdekű munkát vagy annak hátralévő részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni
kumuláció	a halmazatban álló bűncselekmények mindegyikére külön-külön büntetést rendel kiszabni és a büntetéseket összeadják, azaz kumulálják
kényszerintézkedések	A büntetőeljárás eredményes lefolytatását biztosító eljárási cselekmények, amelyeket az érintett személy akarata ellenére foganatosítanak és bizonyos állampolgári jogokat sértenek vagy korlátoznak.
különös visszaeső	az a visszaeső, aki mindkét alkalommal ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekményt követ el
megyei bv. intézetek	a letartóztatás végrehajtásának helyszínei
mérsékelt kumuláció	a büntetések halmozódását áthághatatlan felső határ megvonásával korlátozza
monista szankciórendszer	egy meghatározott bűncselekmény jogkövetkezményeként a törvény a szankciónak egyetlen fajtáját írja elő, és a bíróság csak ezt az egy jogkövetkezmény-típust alkalmazhatja
mozgó bűnözés	az elkövető a gépkocsi adta mozgási lehetőség felhasználásával bűncselekmények sorozatát követi el rövid idő alatt az ország más-más területein

országos és regionális bv. intézetek	másnéven letöltőházak, ahol elsősorban a jogerősen elítélteket tartják fogva
összbüntetés	az elkövető valamennyi bűncselekményét a legelső marasztaló határozat kihirdetését megelőzően követte el, de halmazati büntetés kiszabására valamilyen okból mégsem került sor. Az összbüntetésbe foglalás feltétele, hogy az elkövető bűncselekményeit külön-külön eljárásban bírálják el és valamennyi jogerős ítélet végrehajtandó szabadságvesztést szabjon ki a terheltre.
pénzbüntetés átválttatása szabadságvesztésre	amennyiben az elítélt a pénzbüntetést nem fizeti meg, illetve részletfizetés engedélyezése esetén egyhavi részlet megfizetését elmulasztja, a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átválttatni
relatív büntetési célelmélet	a büntetés értelme egyedül a büntetendő cselekmények jövőbeni megakadályozása, a prevenció
relatív határozatlan szankciórendszer	a törvényhozó meghatározza az adott bűncselekmény vonatkozásában az alkalmazható szankciót és a mértékének vagy csak az alsó, vagy csak a felső határát
relatív határozott szankciórendszer	a szankció meghatározásának a feladatát megosztja a törvényhozó és a bíróság között. A törvény az egyes bűncselekményekre vonatkozóan meghatározza a szankció nemét és mértékének alsó, illetve felső határát. Az irányadó minimum és a maximum szankciókereten belül a bíróság feladata a konkrét eset körülményeihez igazodó jogkövetkezmény kiszabása
speciális maximum	a Különös Részben meghatározott törvényi maximum
speciális minimum	a Különös Részben meghatározott törvényi minimum
speciális prevenció	a bűncselekmény elkövetőjének visszatartása újabb bűncselekmény elkövetésétől
szabadságvesztés félbeszakítása:	a jogerős ítéletben kiszabott és már megkezdett szabadságvesztés meghatározott tartamú ideiglenes megszakítása
tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés	a bíróság ítéletében kizárja az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt elkövető feltételes szabadságra bocsátását. Az elítélt legkorábban 40 év letöltése után a kötelező kegyelmi eljárás keretében szabadulhat
többszörös visszaeső	az, akit a szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és az utolsó büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől a szabadságvesztéssel fenyegetett újabb bűncselekmény elkövetéséig 3 év még nem telt el
őrizet	Az őrizet a terhelt, illetve a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy személyi szabadságának átmeneti elvonásával járó (személyi szabadságot érintő) kényszerintézkedés.

utógondozás	a szabadságvesztésből ténylegesen szabadult elítélt társadalomba történő visszahelyezésének azon fázisa, amelyben segítséget és támogatást kérhet, különösen a munkába állásához, a letelepedéséhez, a szállásbiztosításához, a megkezdett tanulmányai folytatásához, gyógykezeléséhez és gyógyító eljáráshoz
végrehajtás felfüggesztése	a bíróság a bűnösség megállapítása mellett kiszabja a büntetést, de annak végrehajtását próbaidőre elhalasztja. Ha a próbaidő sikeresen eltelik, a kiszabott büntetés végrehajthatósága megszűnik
visszaeső	a szándékos bűncselekmény elkövetője, ha korábban szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és a büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el
visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő	korábban is már felelősségre vont elkövető, aki nem tekinthető büntetőjogi értelemben visszaesőnek (mert pl. a később elkövetett bűncselekménye gondatlan és nem szándékos)

Juhász Zsuzsanna
Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk
heti 3 h – 13 hét

Feladattár

1. A büntetőjogi jogkövetkezményekről általában

1.1. Mely büntetőjogi fogalmak leírását olvassa az alábbiakban?

a)

- bíróság szabja ki/alkalmazza őket
- bűncselekmény, illetve büntető-jogellenes cselekmény elkövetése miatt
- a társadalom védelme és újabb bűnelkövetés megelőzése érdekében
- törvényben meghatározott feltételek teljesülése esetén és a törvény által meghatározott eljárásban
- hátrányt tartalmaznak

kényszerrel is érvényesíthetők (kikényszeríthetők)

b)

- a törvény annyit ír elő, hogy az adott cselekmény büntetendő,
- de nem rendelkezik a kiszabandó szankció neméről és mértékéről,
- így az a bíróságra van bízva

c)

- a törvény egyaránt rendelkezik büntetésről és intézkedésről,
- a bíró(ság) így ugyanannak a deliktumnak a jogkövetkezményeként mind a büntetést, mind az intézkedést egymás mellett elrendelheti, vagy el kell rendelnie

d)

- olyan büntetőjogi jogkövetkezmény, amely nem eredményez büntetett előéletet és
- esetenként bűnösség hiányában is elrendelhető

1.2. Töltse ki az alábbi táblázatot a hatályos jogkövetkezményi rendszer ismeretében!

szabadságelvonással nem járó büntetések	mellékbüntetés	szabadságelvonással nem járó intézkedések

1.3. Az alábbiakban a büntetés törvényi célját olvashatja. A tanultak alapján nevezze meg, hogy a hatályos magyar szabályozás melyik célelméleten/célelméleteken alapul!

A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. (Btk. 79. §)

2. A büntetőjogi szankciók végrehajtása – büntetés-végrehajtási jog

2.1. Töltse ki értelemszerűen az alábbi táblázatot! Esetenként több megoldás is lehetséges!

szankció/kényszerintézkedés	végrehajtásért felelős állami szerv
elzárás	
	Párfogó Felügyelői Szolgálat
letartóztatás	
	Törvényszék Gazdasági Hivatala
	rendőrség
	IMEI
	idegenrendészeti hatóság
járművezetéstől eltiltás	
reintegrációs őrizet	
életfogytig tartó szabadságvesztés	
	bíróság, ügyészség
	tiltással érintett szerv/szervezet

- 2.2. A bv. jogforrásairól tanultak ismeretében töltse ki a táblázatot a megadott fogalmakkal!

Anyagi jogforrás	jogi jogforrás	eljárásjogi jogforrás	végrehajtási jog, bv. feladatok	Más jog

előzetes kényszergyógykezelés, szabálysértési eljárás, szabadságvesztés, bv. szervezet, fogvatartottak egészségügyi ellátása, közérdekű munka, Pártfogó Felügyelői Szolgálat, fegyház, letartóztatás, bűnügyi nyilvántartás, végrehajtási fokozat

3. A személyi szabadság elvonásával járó büntetések

- 3.1. Válassza ki, hogy az alábbi megállapítások közül melyek igazak! A hamis állításokat tegye igazgá!
- a) A határozott tartamú szabadságvesztés legrövidebb tartama kettő hónap.
 - b) Életfogytig tartó szabadságvesztés nem szabható ki azzal szemben, aki az ítélet meghozatalakor nem töltötte be a 20. életévét.
 - c) A tényleges életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélték feltételes szabadságra nem bocsáthatók.
 - d) Halmazati és összbüntetés esetén lehetőség van a határozott tartamú szabadságvesztés generális maximumának átlépésére.
 - e) A szabadságvesztés és az elzárás végrehajtása is felfüggeszthető.

- f) A szabadságvesztés végrehajtásának engedélyezett elhalasztása esetén a halasztás maximálisan 3 hónapig terjedhet.
- g) Ha a tizenkettedik hetet meghaladó terhes nő szökésétől, elrejtőzésétől kell tartani, akkor vele szemben nincs helye a halasztás engedélyezésének.
- h) Ha a szabadságvesztés tartama 5 év vagy annál hosszabb, az azonnali fogamatba vételt a végrehajtás elkezdésére el kell rendelni.
- i) Ha a befogadás alapjául szolgáló iratok hiányoznak, ideiglenes befogadásnak van helye.

3.2. Jogesetmegoldás

A bíróság a szabadlábon lévő elítélttel szemben jogerősen 2 év végrehajtandó szabadságvesztést szabott ki. Egyúttal elrendelte a kiszabott szabadságvesztés azonnali fogamatba vételét arra hivatkozással, hogy az elítélt családi körülményeire tekintettel alaposan feltehető, hogy a szökésével vagy az elrejtőzésével a büntetés végrehajtása alól kivonná magát.

Helyesen járt-e el a bíróság? Válaszát indokolja!

Az elítélt a büntetés-végrehajtási intézetbe történő befogadásakor írásban kijelentette, hogy nem dohányzik. Ennek ellenére kifejezetten dohányzó fogvatartottak elhelyezésére szolgáló zárkában helyezték el. A 131 napig tartó füstártalom hatására szeme tartósan begyulladt, és allergiás fulladásos tünetei voltak. Szabadulását követően nem vagyoni kártérítés iránt nyújtott be keresetet a bírósághoz az egészséges környezethez való alkotmányos alapjogának megsértése miatt.

Alapos-e felperes fogvatartott keresete? Válaszát indokolja!

Az elítélt húgyhólyag-rákban szenvedett. Bebörtönzését megelőzően műtéti beavatkozáson és kemoterápián esett át, és állapotára tekintettel állandó egészségi vizsgálatra, valamint speciális kezelésre szorult. Fogvatartása 1 éve alatt ugyanakkor a betegségével összefüggő uro-onkológiai vizsgálatot nem végeztek rajta. A végrehajtás tárgyi feltételeit tekintve a fogvatartott a zárkában 2,8 m² mozgástérrel rendelkezett, a zárkát csak 1 óra tartamban hagyhatta el.

Nézzon utána, hogy a jogesetben szereplő fogvatartott hivatkozhat-e embertelen elhelyezési

körülményekre a fenti tényállás alapján!

4. Az elítéltek jogi helyzete

4.1. Töltse ki a táblázatot a megadott alapjogokkal/jogosultságokkal!

szabad orvosválasztás joga; tanuláshoz való jog; házassághoz, családhoz való jog;
gyülekezési jog; szabad mozgáshoz való jog; kegyeleti jog; sztrájkjog;
örökléshez való jog; szülői felügyeleti jog;
tulajdonhoz való jog

Végrehajtás alatt nem gyakorolható	korlátozottan, módosultan gyakorolható	változatlanul gyakorolható

4.2. Nézzon utána, hogy mit takar

- a megfelelő élelmezéshez való jog;
- a megfelelő ruházathoz való jog;
- a bv. intézet tisztántartásában, karbantartásában és ellátásában való részvétel kötelezettsége;
- a kapcsolattartás joga;

- a pihenéshez való jog.

5. Az elítéltek szabadítása

5.1. Nevezze meg, hogy az alábbi leírás melyik bv. jogintézményre vonatkozik!

A 2 év végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt fogvatartott várható szabadulását megelőzően a büntetés-végrehajtási intézettől segítséget kért elvesztett iratainak pótlásához, és a munkaerő-piacon való elhelyezkedéséhez. Igénybe vette a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő segítségét abban is, hogy családjával felvegye a kapcsolatot a visszafogadása érdekében.

5.2. Az alábbiakban a feltételes szabadságra bocsátáshoz kapcsolódó szavakat, kifejezéseket olvashat. Határozza meg, hogy az egyes szavak, kifejezések hogyan kapcsolódnak nevezett jogintézményhez!

- $\frac{3}{4}$
- $\frac{2}{3}$
- $\frac{1}{2}$
- különös méltánylást érdemlő eset
- 40 év
- 2 év múlva
- legalább 15 év
- objektív feltétel
- intézeti előterjesztés
- TÉSZ

6. A személyi szabadság elvonásával nem járó büntetések és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés

6.1. Jogesetmegoldás

A terheltet a bíróság 60 óra közérdekű munkára ítélte. Az elítélt a kiszabott közérdekű munkából 8 órát teljesített, majd arra tekintettel kérte a végrehajtás félbeszakítását, hogy tizenkettedik hetet meghaladó terhes. A büntetés-végrehajtási bíró a terhességet

igazoló okirat bemutatását követően engedélyezte a halasztást. A gyermek születését követően a közérdekű munkára ítélt nő a gyermekről egy éven át folyamatosan saját háztartásában gondoskodott.

Nézzon utána, hogy a gyermekről 1 éven át folyamatosan történő gondoskodás milyen következménnyel jár a végrehajtásra nézve!

A terheltet a bíróság közérdekű adattal visszaélés vétsége miatt jogerősen 70 óra könnyű fizikai munkakörben végzendő közérdekű munka-büntetésre ítélte. Az elítélt a pártfogó felügyelő által kijelölt munkahelyen megkezdte büntetését. A 70 óra tartamú közérdekű munkából 18 órát teljesített, amikor autóbalesetet szenvedett és a bal oldalára lebénult. Egészségi állapotára tekintettel a büntetés-végrehajtásának 1 évre történő félébeszakítására került sor. A közérdekű munkára ítélt egészségi állapota 1 év eltelté után sem javult.

Nézzon utána, hogy az egészségi állapot jelen tényállásban részletezett romlása milyen következménnyel jár a végrehajtásra nézve!

Az elítélt a vele szemben kiszabott 90.000,- forint összegű pénzbüntetést nem fizette meg. Ezért a bíróság végzésével a meg nem fizetett pénzbüntetést 30 nap fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre változtatta át. Az elítélt megkezdte az átváltoztatott szabadságvesztés letöltését, de egyúttal részletfizetésre irányuló kérelmet is előterjesztett.

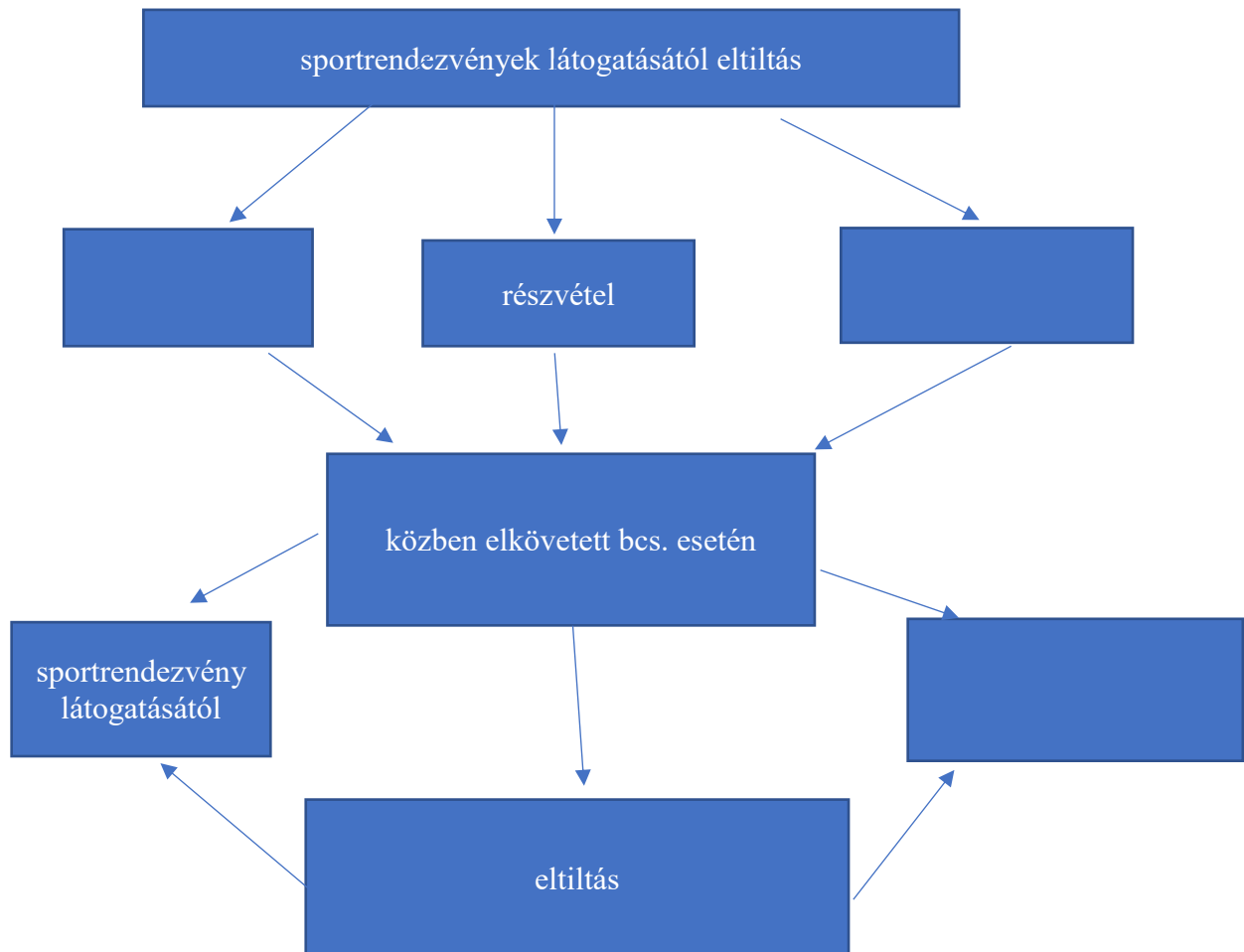
Van-e lehetőség a részletfizetés engedélyezésére? Válaszát indokolja!

A terhelt 2014. április 24-én ittasan vezette járművét, amelynek ténye a rendőri igazoltatás során megállapítást nyert. Az intézkedő rendőr a vezetői engedélyt a bűncselekménnyel összefüggésben a helyszínen elvette. Az eljáró bíróság a vádlottat járművezetés ittas állapotban vétsége miatt 2014. szeptember 9-én kelt jogerős ítéletében 6 hónap közötti járművezetéstől eltiltásra ítélte.

Mikor jár le a járművezetéstől eltiltás tartama?

6.2. Töltse ki értelemszerűen az alábbi, sportrendezvények látogatásától eltiltással kapcsolatos ábrát!

7. A személyi szabadság elvonásával nem járó intézkedések

7.1. Jogesetmegoldás

A terhelt weboldalán gyermekpornográf tartalmat osztott meg. A gyermekpornográfia büntetnének (Btk. 204. §) megvalósulása miatt, a tiltott adattartalomhoz való hozzáférés megakadályozására a bíróság elrendelte a tárhelyszolgáltató által <http://....URL> cím alatt közzétett adat végleges hozzáférhetetlenné tételét.

Mellőzhető lett volna-e az intézkedés elrendelése?

A terhelt egy építőipari cég alkalmazottjaként a munkáltató tulajdonában lévő, de általa birtokolt építőipari gépeket, valamint anyagokat sajátjaként értékesítette. A sikkasztási cselekmény elkövetési értéke 560.000,- forint volt.

Milyen intézkedés elrendelésének van helye a jelen jogesetben?

7.2 Párosítsa össze az egymáshoz tartozó fogalmi elemeket a megfelelő intézkedésekkel!

- a) külön magatartási szabályok
- b) a bűncselekmény elkövetésének eszköze
- c) ügyészség is elrendelheti
- d) próbaidő
- e) járulékos jellegű szankció
- f) feltételes elítélés
- g) csekély társadalomra veszélyesség
- h) büntetés kiszabásának 1 évre történő elhalasztása
- i) bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyon

- 1) próbára bocsátás
- 2) jóvátételi munka
- 3) elkobzás
- 4) vagyonelkobzás
- 5) megrovás
- 6) pártfogó felügyelet

8. A személyi szabadság elvonásával járó intézkedés – a kényszergyógykezelés

8.1. Az alábbiakban a kényszergyógykezeléssel kapcsolatos igaz-hamis megállapításokat olvashat.

Tegye igazzá a hamis állításokat!

- Személy és dolog elleni erőszakos bűncselekmény elkövetőjével szemben alkalmazható.
- Határozatlan tartamú jogkövetkezmény.
- Az elkövető beszámítási képességet korlátozó elmeállapota miatt nem büntethető.
- Az elkövetett cselekmény büntetőjogi értelemben nem tekinthető bűncselekménynek.
- 6 havonta felülvizsgálatnak van helye.
- Végrehajtására a tököli rabkórházban kerül sor.
- Elsődleges célja a társadalom védelme.
- A bűnismétlés veszélye elrendelésének egyik feltétele.

8.2. Nézzon utána, hogy az 1978. évi IV. törvény hogyan szabályozta a kényszergyógykezelés tartamát! Milyen lényeges különbségeket vél felfedezni?

9. A fiatalok büntetőjoga és büntetés-végrehajtása

9.1. Válassza ki az állítások közül a hamisakat és tegye őket igazzá!

- Foglalkozástól eltiltás fiatalokkal szemben nem szabható ki.
- A szabadságvesztés végrehajtása tekintetében a 18. életévét betöltött elítélt fiataloknak tekintendő.

- Fiatalokkal szemben ugyanazok az intézkedések alkalmazhatók, mint a felnőtteknél.
- A javítóintézeti nevelés határozatlan tartamú intézkedés.
- Közérdekű munka fiatalokkal szemben csak akkor alkalmazható, ha a bűncselekmény elkövetésekor a 16. életévét betöltötte.
- A közügyektől eltiltás tartama fiataloknál 1-től 5 évig terjed.
- A szüleivel egy háztartásban élő fiatalokkal szemben nincs helye pénzbüntetés kiszabásának.
- Fiatalokkal szemben nincs helye vagyonelkobzás elrendelésének.
- A próbára bocsátás alkalmazása fiatalok vonatkozásában kötelező.
- A pártfogó felügyelet kötelező elrendelési esetei megegyeznek a felnőttekével.
- Pénzbüntetés meg nem fizetése esetén a bíróság a fiatalokkal szemben szabadságvesztést vagy elzárást alkalmazhat.
- Elektronikus adat végleges hozzáférhetlenné tétele gyermekkorú személlyel szemben is elrendelhető.
- Megfelelő családi környezetben élő fiatal nem utasítható ki Magyarországról.
- A közérdekű munka generális minimuma fiatalok esetén 48 óra.
- A családjával élő fiatalokkal szemben nincs helye kitiltás alkalmazásának.

9.2. Nevezze meg, hogy az alábbi számoknak a fiatalok vonatkozásában hol és milyen összefüggésben van jelentőségük!

- 16.
- 12.
- 20.
- 18.
- 21.
- 14.

10. A büntetés kiszabása

10.1. Mely fogalmak olvashatóak az alábbiakban?

- a halmazatban levő bűncselekmények közül a legsúlyosabb bűncselekményre megállapított büntetési tétel alkalmazása. E legsúlyosabb bűncselekmény büntetési tétele elnyeli (abszorbeálja) az enyhébb bűncselekmények büntetési tételét.
- a legsúlyosabb bűncselekményre irányadó büntetési tételből indul ki, de lehetőséget biztosít a legsúlyosabb bűncselekményre megállapított büntetési tétel felső határának emelésére a büntetési tétel meghatározott hányadával, vagy pontosan megjelölt tartammal
- ha a büntetéskiszabás elveire (Btk. 80. §) tekintettel a büntetési tétel legkisebb mértéke is túl szigorú lenne, a bíróság a büntetési tétel alsó határánál enyhébb büntetést szabhat ki
- ha a büntetési tétel még az egyfokú enyhítés esetén is túl szigorú lenne, a bíró két lépcsővel enyhébb büntetést szabhat ki
- ha a büntetés egyfokú, esetleg kétfokú enyhítésével kiszabható büntetés is túl szigorú lenne bármely enyhébb büntetési nem legkisebb mértéke is alkalmazható, de csak a tv. által meghatározott esetekben
- az elkövető valamennyi bűncselekményét a legelső marasztaló határozat kihirdetését megelőzően követte el, de halmazati büntetés kiszabására valamilyen okból mégsem került sor
- a halmazatban álló bűncselekmények mindegyikére külön-külön büntetést rendel kiszabni és a büntetéseket összeadják

- 10.2. A halmazati büntetés kiszabása kapcsán kifejtettük, hogy ha a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa a felével emelkedik, de nem érheti el az egyes büntetési tételek felső határának együttes tartamát, valamint a 25 évet. E szabály figyelembevételével határozza meg a halmazati büntetés lehetséges maximumát az alábbi esetekben!

- a 2 bűnhalmazatban lévő bűncselekmény egyaránt 1-től 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő
- a 2 bűnhalmazatban lévő bűncselekmény közül az egyik 1-től 5 évig, a másik 2-től 8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő
- a 2 bűnhalmazatban lévő bűncselekmény közül az egyik 1-től 5 évig, a másik 5-től 15 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő
- a 2 bűnhalmazatban lévő bűncselekmény közül az egyik 1-től 5 évig, a másik 5-től 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő

11. Az ismételt bűnelkövetés

11.1. Az alábbiakban a visszaeső törvényi fogalmát olvashatja. E fogalommeghatározásra tekintettel következtesse ki, hogy a bűnismétlő mely esetekben nem tekinthető visszaesőnek!

Visszaeső a szándékos bűncselekmény elkövetője, ha korábban szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és a büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el.

11.2. Nézzon utána a Bv. kódexben, hogy az erőszakos többszörös visszaesővel szemben milyen speciális végrehajtási rendelkezések érvényesülnek!

11.3. Különös visszaesőnek tekinthetjük-e azt a büntetlen előéletű személyt, aki három hónap leforgása alatt két ízben követett el szándékos testi sértést? Válaszát indokolja!

11.4. Nézzon utána, hogy a különös visszaesés tekintetében ugyanolyan bűncselekménynek minősül-e

- ha a visszaeső egyik bűncselekménye az adott deliktum alapesetét, a másik pedig a minősített esetét valósította meg (testi sértést és maradandó fogyatékoságot okozó testi sértést)
- ha a visszaeső egyik bűncselekménye az adott deliktum kísérletét, a másik pedig a befejezett alakzatát valósította meg (emberölés kísérlete, befejezett emberölés).

Juhász Zsuzsanna
Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk
heti 3 h – 13 hét

Ellenőrző kérdések

A büntetőjogi jogkövetkezményekről/szankciókról általában

1. Sorolja fel, hogy milyen ismérvek jellemzik a büntetőjogi jogkövetkezményeket!
2. Határozza meg, hogy mit értünk a büntetőjogi jogkövetkezmények monizmus, illetve dualizmus alatt!
3. Nevezze meg a dualista jogkövetkezményi rendszer fajtáit és jellemezze azokat!
4. Nevesítse a szankciók meghatározására kialakult rendszereket és röviden jellemezze azokat!
5. Mit értünk relatíve határozott szankciórendszer alatt?
6. Mit jelentenek az alábbi fogalmak: generális minimum és maximum, speciális minimum és maximum.
7. Nevezze meg, hogy milyen büntetési célelméleteket ismer és mi azok lényege!
8. Nevezze meg, hogy a hatályos magyar szabályozás melyik büntetési célelméleten alapul!
9. Határozza meg az alábbi fogalmakat egy-egy mondatban: generális prevenció, speciális prevenció.
10. Ismertesse a hatályos jogkövetkezményi rendszer jellemzőit!
11. Sorolja fel a hatályos jogkövetkezményi rendszer büntetési neveit!
12. Sorolja fel a hatályos jogkövetkezményi rendszer intézkedési neveit!
13. Nevezze meg, hogy milyen elhatároló ismérvei vannak a büntetéseknek és az intézkedéseknek!
14. Nevezze meg, hogy mely esetkörökben kizárt a büntetések egymás mellett történő kiszabása!
15. Mit értünk egyúttalkalmazási tilalom alatt?
16. Mely esetben van lehetőség szabadságvesztés helyett más büntetés, illetve több büntetés együttes kiszabására?

A büntetőjogi szankciók végrehajtása – büntetés-végrehajtási jog

A büntetés-végrehajtási jog jogrendszerbeli helye
büntetés-végrehajtási jogviszony, a jogviszony alanyai, a végrehajtásért felelős
állami szervek

17. Mit értünk a tágabb értelemben vett büntetőjog fogalma alatt?
18. Határozza meg az alábbi fogalmakat egy-egy mondattal: anyagi büntetőjog, büntető eljárásjog, büntetés-végrehajtási jog!
19. Milyen sajátosságai vannak a büntetés-végrehajtási jog jogforrásainak?
20. Miért tekinthetjük a bv. jog jogforrásának az anyagi jogi kódexet?
21. Miért tekinthetjük a bv. jog jogforrásának a büntető eljárásjogi kódexet?
22. Nevezze meg, hogy a végrehajtási joganyagból melyik jogszabály a bv. jog alapforrása!
23. Mondjon egy-két példát a törvénynél alacsonyabb szintű bv. jogforrásokra!
24. Mondjon egy-két példát a fentiekén kívül más jogágakból származó bv. jogforrásokra!
25. Jellemezze a büntetés-végrehajtási jogviszonyt!
26. Mit takar az „egyéb jogcímen fogvatartott” kategória?
27. Nevezze meg, hogy melyek lesznek a végrehajtásért felelős állami szervek a Btk. jogkövetkezményi rendszere szempontjából!
28. Nevezze meg, hogy melyek lesznek a végrehajtásért felelős állami szervek a szabadságelvonó kényszerintézkedések tekintetében!
29. Nevezze meg, hogy melyek lesznek a végrehajtásért felelős állami szervek a bv. jogintézmények szempontjából!

A személyi szabadság elvonásával járó büntetések

30. Nevezze meg, hogy melyek a hatályos jogkövetkezményi rendszer személyi szabadság elvonásával járó büntetései!
31. Nevesítse a szabadságvesztés-büntetés fajtáit a tartam alapján!
32. Helytálló-e az életfogytig tartó szabadságvesztés elnevezés?
33. Milyen határozottsági mozzanat érvényesül az életfogytig tartó szabadságvesztésnél?
34. Életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélet esetén mikor nyílik meg legkorábban a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége? Mi a törvény által szabályozott legkésőbbi időpont?
35. Milyen életkorhoz köti a Btk. az életfogytig tartó szabadságvesztés alkalmazását?
36. Mit takar a TÉSZ rövidítése?

37. Mennyi a határozott tartamú szabadságvesztés generális minimuma és maximuma?
38. Nevezze meg a határozott tartamú szabadságvesztés generális maximuma alóli kivételeket!
39. Ismertesse a határozott tartamú szabadságvesztéshez kapcsolódóan a végrehajtás felfüggesztésének a lényegét!
40. Milyen törvényi feltételek fennállása esetén van lehetőség a végrehajtás felfüggesztésére?
41. Milyen törvényi feltételek fennállása esetén van helye kérelem alapján a szabadságvesztés végrehajtása elhalasztásának?
42. Milyen tartamú lehet a halasztás?
43. Mely esetkörökben kötelező hivatalból a halasztás engedélyezése? Van-e alóla kivétel?
44. Mit jelent az azonnali fogamatba vétel, illetve a felhívás?
45. Nevezzen meg olyan esetet, amikor azonnali fogamatba vételnek van helye!
46. Mikor beszélünk soron kívüli felhívásról?
47. Ha a soron kívüli felhívás törvényi feltételei nem állnak fenn, mikor kezdődik meg a szabadságvesztés végrehajtása?
48. Az elítélt befogadása során mely két dolgot kell párhuzamosan vizsgálnia a bv. intézetnek?
49. Mi a teendő, ha hiányzik a szabadságelvonás jogalapja?
50. Milyen eredménnyel járhat a befogadás alapjául szolgáló iratok és a személyazonosításra alkalmas okmányok összevetése?
51. Mikor van helye ideiglenes befogadásnak és mennyi az időtartama?
52. Nevezzen meg néhány, a befogadási eljárással kapcsolatos intézkedést!
53. Mit értünk elsődleges klasszifikáció alatt?
54. Sorolja fel a bv. intézet által alkalmazandó elkülönítési esetköröket!
55. Mennyi az elzárás generális minimuma és maximuma?
56. Hol kell végrehajtani az elzárást?
57. Nevezzen meg néhány eltérő vonást a szabadságvesztés és az elzárás között!

Az elítéltek jogi helyzete

58. Jellemezze néhány mondatban az elítélt jogi helyzetét!
59. Hogyan tagolódnak az elítélteket megillető jogok, illetve őket terhelő kötelezettségek?
60. Milyen csoportosítás tehető az elítélteket megillető alapjogok, és jogszabályok által biztosított egyéb jogosultságok tekintetében?

61. Soroljon fel néhány olyan, az elítélteket megillető alapjogot vagy jogszabályok által biztosított egyéb jogosultságot, amely a végrehajtás alatt korlátozott/módosultan gyakorolható az elítélt által!
62. Soroljon fel néhány olyan, az elítélteket megillető alapjogot vagy jogszabályok által biztosított egyéb jogosultságot, amely a végrehajtás alatt változatlanul gyakorolható az elítélt által!
63. Soroljon fel néhány olyan, az elítélteket megillető alapjogot vagy jogszabályok által biztosított egyéb jogosultságot, amely a végrehajtás alatt szünetel, azaz az elítélt által nem gyakorolható!
64. Soroljon fel néhány büntetés-végrehajtási jogviszonyból származó jogot!
65. Soroljon fel néhány büntetés-végrehajtási jogviszonyból származó kötelezettséget!
66. Soroljon fel néhány büntetés-végrehajtási jogviszonytól független, az elítéltet a végrehajtás alatt is terhelő kötelezettséget!

Az elítéltek szabadítása

67. Határozza meg a gondozás és az utógondozás fogalmát!
68. Mely feladatokat foglal magában a gondozás?
69. Mennyi ideig van helye utógondozásnak?
70. Sorolja fel a szabadítás formáit!
71. Milyen közös vonásokkal bírnak az egyes szabadítási formák?
72. Mi a feltételes szabadságra bocsátás objektív, illetve szubjektív feltétele?
73. Mikor nyílhat meg a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége határozott tartamú szabadságvesztésre ítélet esetén?
74. Mikor nyílhat meg a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélet esetén?
75. Kinek a hatáskörébe tartozik az elítélt feltételes szabadságra bocsátásáról való döntés?
76. Nemleges döntés esetén mikor kell legközelebb felülvizsgálni a feltételes szabadságra bocsátást életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt esetén?
77. Mennyi a feltételes szabadság tartama határozott tartamú szabadságvesztés, illetve életfogytig tartó szabadságvesztés esetén?
78. Mikor kell, illetve lehet megszüntetni a feltételes szabadságot?
79. Mit értünk a szabadságvesztés végrehajtásának félbeszakítása alatt?
80. Min alapulhat a végrehajtás félbeszakítása?
81. Egy naptári éven belül milyen tartamú lehet a félbeszakítás?
82. Mikor beszélünk kötelező kegyelmi eljárásról? Mikor van helye?

A személyi szabadság elvonásával nem járó büntetések és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés

83. Sorolja fel a személyi szabadság elvonásával nem járó büntetéseket!
84. Mennyi a közérdekű munka legkisebb, illetve legnagyobb mértéke?
85. Mikor kell a munkakötelezettségnek eleget tenni közérdekű munkára ítélet esetén?
86. Mely esetekben beszélünk a munkakötelezettség nem teljesítéséről?
87. Mi lesz a következménye a közérdekű munka önként nem teljesítésének?
88. A tv. alapján mennyi időn belül kell eleget tenni a munkakötelezettségnek?
89. Ki lesz a végrehajtásért felelős szerv közérdekű munka esetén?
90. Közérdekű munka szabadságvesztésre történő átváltoztatása esetén hogyan történik az átváltás, és mi a sorsa az esetlegesen megmaradó töredékórának?
91. Ismertesse a pénzbüntetés kétlépcsős kiszabását!
92. Mekkora lehet a pénzbüntetés legkisebb, illetve legnagyobb kiszabható összege?
93. Milyen időbeli korlát van a pénzbüntetés teljesítésére?
94. Milyen következménnyel jár a pénzbüntetés teljesítésére irányadó határidő elmulasztása?
95. Ki lesz a végrehajtásért felelős szerv pénzbüntetés esetén?
96. Mikor engedélyezhető részletfizetés pénzbüntetésnél?
97. Részletfizetés engedélyezése esetén mennyi időn belül kell teljesíteni a pénzbüntetést?
98. Milyen következménnyel jár egyhavi részlet megfizetésének elmulasztása?
99. Pénzbüntetés szabadságvesztésre történő átváltoztatása esetén hogyan történik az átváltás?
100. Pénzbüntetés szabadságvesztésre történő átváltoztatása után van-e lehetőség a pénzbüntetés megfizetésére?
101. Mely esetkörökben van helye a foglalkozástól eltiltás elrendelésének?
102. Milyen tartamú lehet a foglalkozástól eltiltás?
103. Mennyi a határozott tartamú foglalkozástól eltiltás generális minimuma, illetve maximuma?
104. Ki tiltható el véglegesen a foglalkozás gyakorlásától?
105. Mikor van helye mentesítésnek a foglalkozás gyakorlásától való végleges eltiltás esetén?
106. Minek a feladata a foglalkozástól eltiltás végrehajtása?
107. Kit lehet, illetve kell eltiltani a járművezetéstől?
108. Mit értünk az ún. mozgó bűnözés fogalma alatt?
109. Milyen tartamú lehet a járművezetés eltiltás?
110. Mennyi a határozott tartamú járművezetéstől eltiltás generális minimuma, illetve maximuma?

111. Ki tiltható el véglegesen a járművezetéstől?
112. Mikor van helye mentesítésnek a járművezetéstől való végleges eltiltás esetén?
113. Melyek a kitiltás elrendelésének törvényi feltételei?
114. Mennyi a kitiltás generális minimuma, illetve maximuma?
115. Melyek a kiutasítás elrendelésének törvényi feltételei?
116. Kivel szemben nincs helye kiutasításnak?
117. Milyen tartamú lehet a kiutasítás?
118. Mennyi a határozott tartamú kiutasítás generális minimuma, illetve maximuma?
119. Kinek a hatáskörébe tartozik a kiutasítás végrehajtása?
120. Mikor van helye mentesítésnek a végleges kiutasítás esetén?
121. Melyek a sportrendezvények látogatásától való eltiltás elrendelésének törvényi feltételei?
122. Mennyi a sportrendezvények látogatásától való eltiltás generális minimuma, illetve maximuma?
123. A közügyektől eltiltás elrendelésének törvényi feltételei.
124. Milyen tartamú lehet a közügyektől eltiltás?
125. Mely jogoktól/jogosultságoktól fosztja meg az elítéltet a közügyektől eltiltás?

A személyi szabadság elvonásával nem járó intézkedések

126. Sorolja fel a személyi szabadság elvonásával nem járó intézkedéseket!
127. A megrovás elrendelésének törvényi feltételei.
128. Ki jogosult elrendelni a megrovást?
129. Hogyan történik a megrovás végrehajtása?
130. Mi a próbára bocsátás lényege?
131. A próbára bocsátás elrendelésének törvényi feltételei.
132. Mennyi a próbaidő tartama próbára bocsátásnál?
133. Mi a jóvátételi munka intézkedés lényege?
134. A jóvátételi munka elrendelésének törvényi feltételei.
135. Mennyi a jóvátételi munka tartamának generális minimuma és maximuma?
136. Milyen feltételei vannak a büntethetőség megszüntetésének jóvátételi munkánál?
137. Mit értünk a pártfogó felügyelet járulékosága alatt?
138. Mely esetekben kötelező, illetve mikor mérlegelhető a pártfogó felügyelet elrendelése?
139. Mely esetekben kötelező az elkobzás elrendelése?
140. Mely esetekben van helye vagyonelkobzás elrendelésének?
141. Mely adatokra vonatkozóan rendelhető el az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele?

A személyi szabadság elvonásával járó intézkedés – a kényszergyógykezelés

- 142. Mi a kényszergyógykezelés elsődleges, illetve másodlagos célja?
- 143. Miért tekinthető a kényszergyógykezelés határozatlan tartamú szankciónak?
- 144. Melyek a kényszergyógykezelés elrendelésének törvényi feltételei?
- 145. Elrendelhető-e a kényszergyógykezelés beszámítási képességet korlátozó kóros elmeállapotú személlyel szemben?
- 146. Hol történik a kényszergyógykezelés végrehajtása?
- 147. Milyen időközönként kell felülvizsgálni a kényszergyógykezelés fennállásának szükségességét?

A fiatalkorúak büntetőjoga és büntetés-végrehajtása

- 148. Büntetőjogi szempontból mikortól kedve és meddig beszélhetünk fiatalkorról?
- 149. Enyhítő körülménynek tekinthető-e a fiatalkorban történő elkövetés?
- 150. Nevezzen meg olyan általános részi jogintézményt, amely a felnőttkorúakra és a fiatalkorúakra egyaránt vonatkozik!
- 151. Nevezzen meg olyan általános részi jogintézményt, amely a felnőttkorúakkal szemben a fiatalkorúakra nem vonatkozik!
- 152. Ismertesse, hogy milyen sorrend érvényesül a fiatalkorúak büntetékiszabásánál!
- 153. Nevezze meg azokat a büntetéseket, amelyek a fiatalkorúak vonatkozásában speciális rendelkezéseket tartalmaznak!
- 154. Nevezze meg azokat az intézkedéseket, amelyek a fiatalkorúak vonatkozásában speciális rendelkezéseket tartalmaznak!
- 155. Említsen olyan jogkövetkezményeket, amelyeknél jelentősége van a 16. életévnek!
- 156. Mennyi a javítóintézeti nevelés generális minimuma, illetve maximuma?
- 157. Mikor kell a fiatalkorút végleg elbocsátani a javítóintézetből?
- 158. Nevezze meg a pénzbüntetés tekintetében irányadó fiatalkorúakra vonatkozó speciális rendelkezéseket!

A büntetés kiszabása

- 159. Mit értünk a büntetési tétel középértéke alatt?
- 160. Nevezze meg, hogy milyen elméletek alakultak ki a halmazati büntetés kiszabására!
- 161. Határozza meg az alábbi fogalmakat: kumuláció,

mérsékelt kumuláció, abszorpció, aszperáció!

- 162. Mi az összbüntetésbe foglalás lényege?
- 163. Mit értünk egyfokú enyhítés, illetve kétszeres leszállás alatt?
- 164. Mit jelent a büntetés korlátlan enyhítése?
- 165. Milyen két rendszert ismert meg a feltételes elítélés kapcsán és mi azoknak a lényege?

Az ismételt bűnelkövetés

- 166. Nevezze meg, hogy kiket tekintünk ismételt bűnelkövetőknek!
- 167. Sorolja fel a visszaesői kategóriákat!
- 168. Megállapítható-e visszaesői minőség abban az esetben, ha az elkövető egyik cselekménye gondatlan, míg a másik szándékos?
- 169. Melyik visszaesői kategória megítélése a legkedvezőtlenebb?
- 170. Melyik visszaesői kategóriánál van jelentősége a hasonló bűncselekmények elkövetésének?